

Rol gebruikers bij ontwikkeling van software in de mechanisatiebranche

J.J.A. Poland

Potveer B.V.
West 49A
1633 ID Avenhorn
Tel 02294-2324
Fax 02294-3540

In het begin van de jaren tachtig kwamen software-pakketten op de markt, die speciaal voor landbouwmechanisatiebedrijven waren geschreven. Na een aarzelende start kwam in het midden van de jaren tachtig de automatisering goed op gang. Het aantal gebruikers steeg snel en daarmee kwam ook de wens om invloed uit te oefenen op wat de pakketten hadden te bieden. Deze wens leefde vooral bij de gebruikers van het pakket van Van der Moere Automatisering uit Apeldoorn. In 1985 werd een gebruikersclub opgericht.

Het instellen van een gebruikersclub is praktisch uitvoerbaar en nuttig gebleken. De betrokkenheid van de bedrijven blijkt uit het grote aantal (70) leden. Uiteraard heeft de ontwikkeling van software de grootste belangstelling. Na de startfase realiseren bedrijven zich pas goed wat voor mogelijkheden de computer wel niet biedt. Een goed voorbeeld is dat steeds meer bedrijven multi-user en multi-tasking draaien.

De toekomst is om vanuit een geautomatiseerde administratie van het landbouwmechanisatiebedrijf over te gaan naar een management informatie-systeem. De computer wordt dan een belangrijk hulpmiddel bij het nemen van strategische beslissingen.

Oprichting

In oktober 1985 waren zeventien mechanisatiebedrijven door Van der Moere Automatisering geautomatiseerd. Ze kregen allemaal een uitnodiging voor de oprichtingsvergadering van een gebruikersclub op 22 oktober 1985. Het initiatief voor deze vergadering was uitgegaan van Van der Moere, die al enige ervaring had met een gebruikersclub voor loonbedrijven (Olga). Het plan was om het lidmaatschap van de club te gaan zien als vervanging van een software-onderhoudscontract. Met de contributie zouden de ontwikkelingskosten voor nieuwe software kunnen worden voldaan. De leden konden aangeven welke software ontwikkeld diende te worden.

Mogelijke doelen gebruikersclub

Op de vergadering werden een aantal mogelijke doelen voor een gebruikersclub opgesomd:

- het zo goedkoop mogelijk up to date houden van de software;
- aan de hand van gebruikerswensen wijzigingen in de programmatuur aanbrenge;
- uitwisseling van praktijk-ervaringen om zo meer rendement uit het systeem te halen;
- nieuwe programma-ideeën lanceren;
- gezamenlijk (laten) aankopen van standaardpakketten voor bijvoorbeeld tekstverwerking;
- het streven naar standaardisatie bij branche-organisaties om zó uitwisseling van gegevens mogelijk te maken;

- het veiligstellen van de programmatuur door de broncode bij een notaris te deponeren.

Na een korte toelichting over enige vaktechnische zaken gingen de leden accoord met deze voorlopige lijst. Een zevenkoppig bestuur werd gekozen. Het dagelijks bestuur werd door drie leden gevormd en de overige vier leden vertegenwoordigden elk een district. Gebruikers konden hun wensen, vragen enz. bij deze vier personen deponeren. Voor de duidelijkheid dient gesteld te worden dat Van der Moere Automatisering geen zitting in het bestuur heeft.

Omega

Na enig overleg kwam de naam van de gebruikersclub tot stand, namelijk Omega. Dit is een afkorting voor: Organisatie MEchanisatiebedrijven met Geautomatiseerde Administratie. Uitgangspunt vormden de statuten van de gebruikersclub van loonbedrijven Olga. Met enige aanpassingen werden ze als concept-statuten aangenomen. Een voorlopige contributie werd vastgesteld en er kwam een inschrijfformulier voor nieuwe leden. Een punt van discussie was wat de consequenties voor bedrijven, die geen lid wilden worden, waren. Het antwoord was dat ze geen vernieuwingen en aanpassingen van de standaard programmatuur zouden ontvangen. Het niet lid zijn had natuurlijk geen consequenties voor de behandeling van storingen en andere problemen met zowel hard- als software. Wil men later alsnog de updates aanschaffen, dan dient een extra bedrag als een soort entree-geld aan de gebruikersclub te worden betaald.

Ontwikkeling inbreng gebruikers

Het bestuur vergaderde op 18 maart 1986 voor het eerst officieel. Naast wat huishoudelijke zaken werd begonnen met het vastleggen van procedures voor het inbrengen van gebruikerswensen. Gebruikers namen contact op met hun districtsbestuurslid. Deze overlegden met het dagelijkse bestuur, waarna deze de punten door speelde aan Van der Moere Automatisering. Gezamenlijk werd een oplossing gezocht. Op de eerste vergadering deelde Van der Moere mee dat onderzoek gaande was om prijswijziging van de firma Kramp, een grootleverancier van

landbouwwerktuig-onderdelen, rechtstreeks in de computerbestanden van de afnemers op te nemen. Ook werd de Ford dealers verzocht om bij Ford Nederland te bekijken wat de mogelijkheden hiertoe waren. In het eerste jaar werd nog twee keer vergaderd, waarbij in samenwerking met Van der Moere Automatisering een drietal nieuwe modules werden ontwikkeld en uitgeleverd. Het waren modules voor het:

- maken van rente-nota's;
- maken van betaalopdrachten naar de bank;
- uitdraaien van acceptgiro's.

Ook werd een begin gemaakt met het project Agriline. Dit was een samenwerking van een aantal importeurs om te komen tot elektronische bestellingen bij landbouwmechanisatiebedrijven. Inmiddels is gebleken dat Agriline niet haalbaar was omdat het voor de branche te duur is. Ook bleek dat importeurs telefonische bestellingen eerder afhandelden dan elektronische. In opdracht van de gebruikersclub werd onderzoek gedaan naar het veiligstellen van de gegevens met een tape-streamer en naar de mogelijkheden om multi-user te werken. Door het steeds intensievere gebruik van de systemen kwamen de beperkingen van single-user werken snel naar voren. In 1987 werd daarom besloten over te gaan naar een ander besturings-systeem, namelijk Concurrent Dos. Dit bood mogelijkheden voor multi-user, multi-tasking en het gebruik van netwerk-configuraties.

Gebruikersinbreng in het tweede jaar

Het uitbrengen van een update (versie 1.40) was het resultaat van de inventarisatie van de gebruikerswensen in 1986. De update bevatte maar liefst tien wijzigingen, waarvan de belangrijkste waren: uitgebreidere mogelijkheden bij de facturatie, batch-verwerking van financiële mutaties, automatisch wijzigen van prijzen en het op bepaalde werkstations afschermen van een aantal functies. Op de laatste vergadering in 1987 werd tevens een lijst met nieuwe suggesties voor de update 1.50 uitgedeeld. De lijst bevatte 27 onderdelen, die de financiële en de verkoop-administratie en het machine beheer omvatten. Staande de vergadering werden nog vier punten toegevoegd en de gebruikers moesten aan de punten een prioriteit toekennen.

Daarna volgde een offerte-aanvraag bij Van der Moere Automatisering.

Nog meer wensen

De eerste vergadering in het derde jaar, 1988 leverde al weer 36 nieuwe suggesties op. Het aantal leden van Omega was inmiddels gegroeid tot 35. De 27 eerdere wensen werden vertaald naar 15 wensen met prioriteit voor een nieuwe update. De offerte van Van der Moere leerde dat één van de wensen zo duur was, dat in overleg werd besloten dit uit te stellen. Bij de offerte zat een planning. In oktober 1988 zouden bij twee of drie pilot-bedrijven testen worden gedaan en in december kon worden uitgeleverd bij de overige Omega leden.

Leden, die interesse hadden in een tussenversie (1.41) met een aantal eenvoudige wijzigingen, konden deze krijgen. Van der Moere voegde aan deze versie een aantal zaken toe, die hij nodig achtte om de marktpositie van zijn programmatuur te verbeteren. Zowel Omega als Van der Moere Automatisering vonden een scheiding van verbeteringen in de software niet nodig. Een betere marktpositie van het programma van Van der Moere komt de gebruikersclub Omega ook direct ten goede. Immers hoe meer leden hoe beter. Omstandigheden waar Omega nauwelijks grip op bleek te hebben waren vertragingen in de planning. Op de najaarsvergadering van 1988 werd een mededeling gedaan over het prijsuitwisselings-systeem, APS genaamd. Met een aantal leveranciers werden afspraken gemaakt over het volgens een bepaald model aanleveren van prijswijzigingen op diskette. Het APS bevond zich in een testfase. Ook in deze vergadering kwamen weer veel suggesties naar voren, die gezien de achterstand werden aangehouden.

Oprichting werkgroep Programmatuur

Begin 1989 telde Omega 49 aangesloten bedrijven en dit noopte het bestuur tot een reeks van aanpassingen in de werkwijze van suggesties voor software-aanpassingen. Besloten werd een werkgroep op te richten met als opdracht de ontwikkeling van de programmatuur.

De taakomschrijving van de werkgroep Programmatuur is:

- voorstellen tot wijziging van de programmatuur kunnen alleen nog maar schriftelijk worden ingediend;

- de werkgroep komt afhankelijk van het aantal voorstellen twee à drie maal per jaar bijeen;
- alle leden worden tijdig geïnformeerd over de bijeenkomsten van de werkgroep, zodat ze tijdig hun voorstellen kunnen indienen;
- tijdens de vergadering krijgen de ingediende voorstellen een prioriteitscijfer;
- op de najaarsvergadering van Omega doet de werkgroep verslag en kunnen de leden stemmen over de ingediende voorstellen het daaraan verbonden prioriteitscijfer.

De werkgroep is samengesteld uit twee leden van Omega en twee medewerkers van Van der Moere Automatisering.

Eerste jaar werkgroep Programmatuur

In 1989 kwam de werkgroep twee keer bijeen om de ruim vijftig voorstellen te voorzien van een prioriteitscijfer van één tot vier. Voorstellen met prioriteit één en twee komen in aanmerking voor uitvoering, waarbij één absolute voorrang heeft. De andere voorstellen kunnen later opnieuw worden ingediend. De meeste voorstellen hadden betrekking op het 'landbouwmechanisatie' gedeelte van het programma. De verkoopadministratie 23 keer, twintig keer de het machinebeheer, vier voor de financiële module, twee voor andere modules en drie algemene suggesties.

Onder dit laatste viel bijvoorbeeld multi-tasking op werkstations. Op de voorjaarsvergadering van Omega in 1990 werd de offerte besproken en kwam de opdracht aan Van der Moere om de software conform de wensen en de planning van de leden te ontwikkelen. De planning was om eind 1990 of begin 1991 uit te leveren. Een aantal voorstellen zijn via een tussenversie uitgeleverd. Het belangrijkste hierbij was multi-tasking op werkstations.